

შპს "მაგთიკომი"
 № ED-23/05/25-035
 25-05-2023 წ.

საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის თავმჯდომარეს
 ბატონ კახი ბექაურს

წევრებს: ბატონ ივანე მახარაძეს,
 ქალბატონ ნათია კუკულაძეს,
 ქალბატონ ეკატერინე იმედაძეს,
 ბატონ ვახტანგ აბაშიძეს,

ბატონო კახი, ბატონო ივანე, ქალბატონო ნათია, ქალბატონო ეკატერინე, ბატონო ვახტანგ,

წარმოგიდგენთ შპს „მაგთიკომის“ (შემდგომში - **მაგთიკომი**) პოზიციას „მინისზედა სისტემებით ელექტრონული საკომუნიკაციო მომსახურების განსახორციელებლად რადიოსიხშირული სპექტრით სარგებლობის ლიცენზიების მისაღებად მრავალლიცენზიანი (თანმიმდევრული) აუქციონების გამოცხადების მიზნით საჯარო ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების თაობაზე“ საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის (შემდგომში - **კომისია**) 2023 წლის 06 აპრილის Nგ-23-23/164 გადაწყვეტილების საფუძველზე გამოქვეყნებულ გადაწყვეტილების პროექტთან (შემდგომში - **პროექტი**) დაკავშირებით, კერძოდ:

1. სალიცენზიო ვალდებულება - “უზრუნველყოს ლიცენზიით განსაზღვრულ მომსახურებებზე მობილური ვირტუალური ქსელის ოპერატორების საბითუმო დაშვება (მობილური ვირტუალური ქსელის ოპერატორების საბითუმო დაშვების პირობები, ასევე დაშვების ამ ვალდებულებასთან დაკავშირებული ყველა სხვა წინაპირობა, მოწვევის ოფერტების, შეთანხმებისა და მოლაპარაკების პროცესის ჩათვლით განმარტებულია ამ გადაწყვეტილების აღწერილობით/სამოტივაციო ნაწილში)”.

კომისია ან მიზანმიმართულად ცდილობს შექმნას ხელოვნური დაბრკოლებები/ბარიერები, რათა არ მოხდეს საქართველოში 5G ტექნოლოგიის დანერგვა, ან **კომისიის** წევრები არიან დანტერესებული სუბიექტები მობილური ვირტუალური ქსელის ოპერატორების (MVNO) მხარეს. **კომისიის** მიერ ამ სალიცენზიო ვალდებულების განსაზღვრა ამ ფორმით სხვა ლოგიკური ახსნის საშუალებას არ ტოვებს.

2022 წლის 29 დეკემბერს გამართული ზეპირი მოსმენის დროს, როდესაც იხილებოდა **კომისიის** 2019 წლის 31 დეკემბრის გადაწყვეტილებაში ცვლილებების (მობილური ვირტუალური ოპერატორის სავალდებულო დაშვების შესახებ რეგულაციის ამოქმედების საკითხი) შეტანის საკითხი **კომისიის** მხრიდან ცალსახად იქნა დაფიქსირებული, რომ ამ რეგულაციის 6 თვით გადავადება განპირობებული იყო **კომისიის** მიერ ევროპულ ექსპერტებთან ერთად საქართველოს სატელეკომუნიკაციო ბაზრის სრულფასოვანი

კვლევის დაწყებით, რის ფარგლებშიც უნდა მოხდეს ტელეკომ ბაზარზე არსებული კონკურენციის შეფასება, დადგინდეს შესაბამისი ბაზრები და საჭიროების შემთხვევაში მნიშვნელოვანი საბაზრო ძალაუფლების მქონე ოპერატორისთვის განისაზღვროს სპეციფიკური ვალდებულებები. შესაბამისად, მხოლოდ ამ კვლევის შედეგების მიხედვით, 2023 წლის 1 ივლისამდე, გადაწყდებოდა მოხდებოდა თუ არა მობილური ვირტუალური ოპერატორის სავალდებულო დაშვების შესახებ რეგულაციის ძალაში დატოვება, მისი გაუქმება, თუ მისი პირობების სხვაგვარი ცვლილება. აღსანიშნავია, რომ 2023 წლის 1 ივლისიც უკვე არარელევანტური თარიღია, ვინაიდან 2023 წლის 18 მაისს **კომისიამ** დაიწყო ახალი საჯარო ადმინისტრაციული წარმოება - მობილური ქსელით მომსახურების საბითუმო ბაზრის შესაბამის სეგმენტზე კონკურენციის კვლევისა და ანალიზის შედეგების შესახებ კომისიის 2019 წლის 31 დეკემბრის Nგ-20-9/156 გადაწყვეტილებაში ცვლილების შეტანის თაობაზე და გამოქვეყნებული გადაწყვეტილების პროექტით ახალ თარიღად განისაზღვრულია 2024 წლის 30 ივნისი.

კომისიის ამ განმარტებების შემდეგ, პოტენციურ “5G აუქციონში” MVNO-ს სავალდებულო დაშვების რეგულაციის ფაქტობრივად ანალოგიური პირობების განსაზღვრა სალიცენზიო ვალდებულებად არის კომისიის ურთიერთსაინააღმდეგო პოზიცია. მეტი სიცხადისთვის, თუ კვლევის შედეგების მიხედვით დადგინდა, რომ კომისიის მიერ 2019 წლის 31 დეკემბერს მიღებული MVNO-ს სავალდებულო დაშვების რეგულაცია არსებული ფორმით გასაუქმებელია, რა აზრი ექნება მის გაუქმებას, თუ ანალოგიური რეგულაცია (უფრო მძიმე ვი) უკვე იარსებებს სალიცენზიო ვალდებულების სახით. შესაბამისად, ნათელია რომ კომისია რეალურად საქართველოს სატელეკომუნიკაციო ბაზრის სრულფასოვანი კვლევის პოტენციური შედეგების სრულ იგნორირებას ახდენს, როდესაც ცდილობს “5G აუქციონში” MVNO-ს სავალდებულო დაშვების რეგულაციის ფაქტობრივად ანალოგიური პირობები განსაზღვროს ერთ-ერთ სალიცენზიო ვალდებულებად. ამ ნაწილში **კომისიის** პოზიციის მიმართ დამატებით ობიექტურ კითხვებს ბადებს ის ფაქტობრივი გარემოებაც, რომ როდესაც **კომისია** ყველა მის საჯარო განცხადებაში თავად და ცალსახად ადასტურებს, რომ მას გააჩნია ყველა სამართლებრივი მექანიზმი, როგორც ბაზრის წინასწარი რეგულირების - “Ex Ante”, ასევე შემდგომი რეაგირების თვალსაზრისით “Ex Post”, რა აუცილებლობას წარმოადგენს დამატებითი სამართლებრივი მექანიზმების გაჩენა სალიცენზიო ვალდებულების სახით? ეს კითხვები განსაკუთრებით აქტუალური ხდება იმ ფასდაკლებების გათვალისწინებით, რაც **კომისიამ** განსაზღვრა ამ სალიცენზიო ვალდებულების გამო **პროექტით** განსაზღვრულ ლიცენზიების საფასურებზე. სრულიად ბუნდოვანია კონკრეტული ფასდაკლებების გამოყენების კრიტერიუმები, ოდენობა და მისი თანაფარდობა MVNO-სთან დაკავშირებულ სალიცენზიო ვალდებულებასთან. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ **მაგთიკომი კომისიის** მიერ ლიცენზიის საფასურზე მაქსიმალური ფასდაკლების განხორციელებას დადებით ნაბიჯად შეაფასებს, თუ მისი გამოყენების საფუძველი იქნება საქართველოში 5G ტექნოლოგიის დანერგვის ნახალისება/ხელშეწყობა და არა **კომისიის** არასწორი და სუბიექტური მოსაზრებებით განსაზღვრული სალიცენზიო ვალდებულების არსებობა.

კომისიის 2023 წლის 15 მარტის N გ-23-03/551 წერილით ამ საკითხზე მიღებული განმარტებები სრულიად არარელევანტურია **მაგთიკომის** მიერ დაფიქსირებულ პოზიციასთან. ამასთან, გთხოვთ, გაგვიზიაროთ ევროკავშირის ქვეყნების ის მაგალითები, სადაც გამოცხადებულ 5G აუქციონებში სალიცენზიო პირობად მობილური ვირტუალური ქსელის ოპერატორებისთვის დაშვების ვალდებულების არსებობა დამკვიდრებული პრაქტიკაა. ხაზგასმით და ცალსახად გვინდა იმ ფაქტის დაფიქსირება, რომ კომისიის მხრიდან ამ საკითხზე მიღებული „განმარტებები“ სრულად აცდენილია საქართველოს სატელეკომუნიკაციო ბაზრის რეალობას, არის დემაგოგიის ნათელი მაგალითი და მცდელობა გადაიფაროს **კომისიის** ან მისი წევრების არაბუნებრივი ინტერესი, რაც უკვე

წლების განმავლობაში ფიქსირდება მობილური ვირტუალური ქსელის ოპერატორების (MVNO) საკითხის მიმართ.

ამ საკითხის რეზიუმირების კუთხით, გვინდა დავაფიქსიროთ, რომ **პროექტიდან** ამოღებული უნდა იქნას მობილური ვირტუალური ქსელის ოპერატორებისთვის დამკვების სალიცენზიო ვალდებულება (MVNO), თუ კომისია რეალურად არის დაინტერესებული საქართველოში 5G ტექნოლოგიის დანერგვით. ამასთან, კიდევ ერთხელ, გვინდა ხაზი გავუსვათ იმ გარემოებას, რომ უკრაინაში რუსეთის მიერ დაწყებულმა ომმა არსებითად ნეგატიური გავლენა მოახდინა ნებისმიერ ახალ საინვესტიციო წამოწყებაზე, მათ შორის, 5G ტექნოლოგიის საქართველოში დანერგვის პერსპექტივაზე. ამ მოცემულობის გათვალისწინებით, **კომისიის** მიერ კიდევ დამატებითი უსაფუძვლო ბარიერების გაჩენა - MVNO-სთან დაკავშირებული სალიცენზიო ვალდებულების განსაზღვრის სახით, ამ პერსპექტივის განხორციელებას ფაქტობრივად შეუძლებელს გახდის.

2. კვლავ ბუნდოვანი და გაურკვეველია 5G მომსახურების დანერგვისათვის ისეთი აუცილებელი საკანონმდებლო ცვლილების საკითხი, რომელიც უმნიშვნელოვანესია **პროექტით** წარმოდგენილი დაფარვის ვალდებულებების და მოთხოვნილი სიჩქარეების შესასრულებლად, მაგალითად: **რადიოსიხშირის დიაპაზონის ელექტრომაგნიტური გამოსხივების სანიტარული წესების და ნორმების საერთაშორისო გამოცდილებასთან შესაბამისობაში მოყვანა. კომისიისგან** მოგვეწოდება ინფორმაცია, რომ პროექტის სახით შექმნილია დოკუმენტი და გადაგზავნილია უფლებამოსილ სამინისტროში, რაც არ დასტურდება საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს 2023 წლის 16 მაისის #MOH 5 23 00514037 წერილით (იხ. დანართი). **კომისიას** სურს აუქციონის ჩატარება იმ დროს, როდესაც სანიტარული ნორმები (განახლებული საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად) დადგენილი არ არის. შესაბამისად, ეს გარემოება ავტორიზებული პირებისათვის აუქციონში მონაწილეობის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს ბარიერს წარმოადგენს, ვინაიდან ქსელის აგება შეუძლებელია, როდესაც განახლებული სანიტარული ნორმები დაუდგენელია.

3. როგორც არაერთხელ აღვნიშნეთ, **მაგთიკომი** დიდი ხანია დაინტერესებულია 800 მჰც სიხშირული ზოლის შეძენით, თუმცა ამ სურვილის განხორციელების ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პირობაა 800MHz-იან სიხშირულ ზოლში დამატებითი რესურსის (2x5MHz) შეძენის შემთხვევაში უზრუნველყოფილი იყოს ავტორიზებული პირების საკუთრებაში არსებული სიხშირული ზოლების მიმდევრობითი განლაგება. **კომისიის** 2023 წლის 15 მარტის N გ-23-03/551 წერილით ამ საკითხზე მიღებული განმარტებები ფაქტობრივად დადასტურებაა იმ ფაქტის, რომ **კომისია** ვერ ასრულებს თავის ერთ-ერთ ძირითად ფუნქციას, კერძოდ - „ამონურვადი რესურსების მართვა და მათი ეფექტიანი გამოყენების უზრუნველყოფა, ინოვაციური ელექტრონული საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების დანერგვის უზრუნველსაყოფად და კონკურენტუნარიანი გარემოს განვითარებისათვის **რადიოსიხშირული სპექტრის ოპტიმალური განაწილება და ეფექტიანი გადანაწილება**, რადიოსიხშირული სპექტრით ან/და ნუმერაციის რესურსით სარგებლობის უფლების მოპოვების გამჭვირვალე და არადისკრიმინაციული პირობებისა და წესების დადგენა, ამონურვადი რესურსით სარგებლობის ლიცენზიის გაცემა/სარგებლობის უფლების მინიჭება და ლიცენზიის/რესურსით სარგებლობის უფლების გაუქმება“. შესაბამისად, აუცილებლად მიგვაჩნია **კომისიის** კონკრეტული ხედვის მიღება ამ საკითხთან დაკავშირებით.

4. დაფარვის ვალდებულებით განსაზღვრულ ლოკაციებზე, სადაც არ არსებობს ოპტიკურ-ბოჭკოვანი ინფრასტრუქტურა ან მისი მშენებლობა მნიშვნელოვან სირთულეებთან

არის დაკავშირებული, აქვს თუ არა **კომისიას** ან სახელმწიფოს კონკრეტული გეგმა/ხედვა, რომელიც ითვალისწინებს მსგავსი ქსელის შექმნას? გთხოვთ, გაგვიზიაროთ იგი, ასეთის არსებობისას.

5. პროექტი არსებული ჩანაწერი: „უზრუნველყოს რადიოსიხშირული რესურსის წინამდებარე გადანყვეტილების პირველი პუნქტის დ) ქვეპუნქტით განსაზღვრული ტექნიკური პირობების შესაბამისად გამოყენება; 700 და 3400-3700 მჰც სიხშირულ დიაპაზონებში გაცემული ლიცენზიების განსაზღვრული ვალდებულებების ფარგლებში აგებული ქსელები უნდა აკმაყოფილებდეს 5G მომსახურებების მოთხოვნებს, როგორც განსაზღვრულია საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 10 იანვრის №60 განკარგულებით დამტკიცებულ „საქართველოს ფართომოლოვანი ქსელების განვითარების 2020-2025 წლების ეროვნული სტრატეგიისა და მისი განხორციელების სამოქმედო გეგმაში“. ქსელი უნდა იყოს აგებული მხოლოდ იმ ტექნიკური გადანყვეტილების საფუძველზე რომლებიც აკმაყოფილებს ITU-R M.2083 და ITU-R M.2410-0 ჩამოყალიბებულ რეკომენდაციებს მომსახურებების მიმართ. **მათ შორის, რეკომენდაციების შესაბამისად, ქსელის რადიო ინტერფეისი უნდა აკმაყოფილებდეს მოთხოვნებს დაყოვნების მიმართ (User plane latency), გაფართოებული ფართომოლოვანი მომსახურებისთვის (eMBB) არაუმეტეს 4 მმ, და ულტრასანდო კავშირისთვის (URLLC) არაუმეტეს 1 მმ-ისა. ქსელის აგებისას ასევე უნდა იყოს გათვალისწინებული მხოლოდ ის (ტექნიკური) გადანყვეტილები, რომლებსაც აქვს საშუალება ჰქონდეს 100 მჰც-მდე სიგანის მზიდი სიხშირის ზოლი აგრეგაციის გარეშე“.**

მიგვაჩნია, რომ ზემოთ აღნიშნული გამუქებული ჩანაწერი ზედმეტია და სამომავლოდ შეიძლება შექმნას გარკვეული გაუგებრობები ტექნოლოგიური განვითარებისათვის და ამავდროულად გამოიყურება ალოგიკურადაც, იმ დროს, როცა დღეისათვის ჩამოყალიბებული არ არის სამომავლო ტექნოლოგიების სტანდარტები, მაგალითად 6G სიხშირეებისათვის და შესაბამისად ინჟინრულ/ტექნოლოგიურად ქსელის აგების არქიტექტურისათვისაც გაუმართლებელია. ამავ დროს, ეს ჩანაწერი ეწინააღმდეგება კანონით გათვალისწინებულ ტექნოლოგიური ნეიტრალიტეტის პრინციპსაც. აღსანიშნავია, რომ **კომისიის** მიერ მოწოდებული დოკუმენტის წინა ვერსია ამ საკითხზე გონივრულ ჩანაწერს შეიცავდა, კერძოდ: **„უზრუნველყოს რადიოსიხშირული რესურსის წინამდებარე გადანყვეტილების პირველი პუნქტის დ) ქვეპუნქტით განსაზღვრული ტექნიკური პირობების შესაბამისად გამოყენება; 700 და 3400-3700 მჰც სიხშირულ დიაპაზონებში გაცემული ლიცენზიების განსაზღვრული ვალდებულებების ფარგლებში აგებული ქსელები უნდა აკმაყოფილებდეს 5G მომსახურებების მოთხოვნებს, როგორც განსაზღვრულია „საქართველოს ფართომოლოვანი ქსელების განვითარების 2020-2025 ეროვნულ სტრატეგიასა“, ITU-ს IMT-2020 და ETSI TS 123 501 და ETSI TS 138 401 სტანდარტებში, ამავე დროს აგებული იყოს ტექნოლოგიური ნეიტრალიტეტის პრინციპის გათვალისწინებით“.**

6. პროექტით განსაზღვრული ჩანაწერი: **„37. ლიცენზიის მოქმედების მთელი პერიოდის ვადაში წინამდებარე გადანყვეტილებით გამოცხადებული №1-№4 აუქციონების საფუძველზე გაცემული ლიცენზიის/ლიცენზიების გაუქმება (გარდა ლიცენზიის მოქმედების ვადის ამოწურვისა) გამოიწვევს ზემოაღნიშნული ლიცენზიის/ლიცენზიების მფლობელი კომპანიის სარგებლობაში არსებული და წინამდებარე გადანყვეტილებით გამოცხადებული №5-№23 აუქციონების საფუძველზე გაცემული ლიცენზიის/ლიცენზიების გაუქმებას; ასევე ლიცენზიის მოქმედების მთელი პერიოდის ვადაში წინამდებარე გადანყვეტილებით გამოცხადებული №11-№21 აუქციონების საფუძველზე გაცემული ლიცენზიის/ლიცენზიების გაუქმება (გარდა ლიცენზიის მოქმედების ვადის**

ამონურვისა) გამოიწვევს ზემოაღნიშნული ლიცენზიის/ლიცენზიების მფლობელი კომპანიის სარგებლობაში არსებული და წინამდებარე გადანაცვებით გამოცხადებული №22-№23 აუქციონების საფუძველზე გაცემული ლიცენზიის/ლიცენზიების გაუქმებას;“ - ვფიქრობთ, რომ ეს ჩანაწერი არარელევანტურია იმ რისკთან, რის დაფარვასაც ცდილობს **კომისია**. მაგ.: 15 წლიან პერსპექტივაში შეიძლება ტექნოლოგიურმა ცვლილებებმა წარმოშვას ისეთი აუცილებლობა, რისი პროგნოზირებაც ამ ეტაპისთვის შეუძლებელია, რამაც, თავის მხრივ, შეიძლება წარმოშვას გარკვეული სიხშირეების ნაწილის დათმობის აუცილებლობა. შესაბამისად, 15 წლიან პერიოდზე სრულად გავრცელდეს ეს ჩანაწერი - არაგონივრულია.

გვინდა ვიმედოვნოთ, რომ **კომისიას** რეალურად სურს 5G ტექნოლოგიის წარმატებული დანერგვა საქართველოში, რა შემთხვევაშიც მის მიერ უნდა მოხდეს წინამდებარე წერილში დასმულ საკითხებზე ადეკვატური და სათანადო რეაგირება.

დანართი: საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს 2023 წლის 16 მაისის #MOH 5 23 00514037 წერილი.

პატივისცემით,

ანდრია ზოდელავა
გენერალური დირექტორის მოადგილე